

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

*MAKŠĶERNIEKU APTAUJAS PAR 2017.GADU
REZULTĀTI*

SATURA RĀDĪTĀJS

Ievads	3
1. Respondentu raksturojums	3
1.1. Respondentu vecuma struktūra	3
1.2. Respondentu makšķerēšanas "stāžs"	4
1.3. Respondentu dzīvesvieta	4
2. Makšķerēšanas veidu popularitāte	5
2.1. Spiningošana	5
2.2. Pludīņmakšķerēšana	6
2.3. Makšķerēšana ar grutsmakšķeri jeb fīdermakšķerēšana	7
3. Makšķerēšanas vietas	8
3.1. Ūdenstilpju izmantošanas intensitāte	9
3.2. Iecienītākās makšķerēšanas vietas	10
4. Makšķernieku izdevumu struktūra	11
5. Makšķerēšanas karšu iegādes paradumi	12
6. Makšķernieku lomi	13
7. Sabiedrības izglītošanas pasākumi	14
8. Ieteikumi makšķerēšanas jomas sakārtošanai	15
8.1. Kontrole publiskos ūdeņos	15
8.2. Priekšlikumi par zivju resursiem	15
8.3. Zveja iekšējos ūdeņos	16
8.4. Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību kartes	16
8.5. Sabiedrības informēšana un izglītošana	17
8.6. Priekšlikumi par ūdeņu apsaimniekošanu	17

Ievads

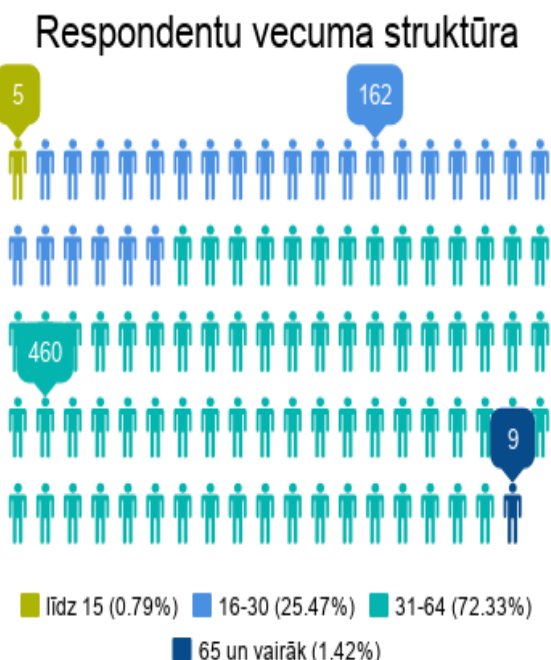
Pamatojoties uz Ministru kabineta 2009.gada 11.augusta noteikumu Nr. 918 "Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību" 20.punktu un Zemkopības ministrijas (turpmāk tekstā - ZM) un SIA „Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centrs” (turpmāk tekstā - LLKC) 2016. gada 2. decembrī noslēgto līgumu Nr. 2016/94, LLKC no 2017. gada organizē Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību karšu (turpmāk – Makšķerēšanas karte) izplatīšanu.

Laika periodā no 2018.gada 1.maija līdz 30.jūnijam LLKC pēc ZM ierosinājuma veica makšķernieku aptauju par 2017.gadu. Aptauja tika veikta, lai iegūtu informāciju par makšķernieku paradumiem, interesēm, lomiem un zivju populāciju Latvijas ūdenstilpēs. Aptaujā kopumā piedalījās ap 700 respondentu, savukārt anketēšanas ietvaros iegūtas 639 derīgas aptaujas anketas.

1. Respondentu raksturojums

1.1. Respondentu vecuma struktūra

Aptaujas ietvaros aptaujāti aptuveni 700 makšķernieki. Pēc aptaujas anketu apstrādes, datu apkopošanai derīgas izrādījās 636 respondentu iesniegtās anketas. No aptaujātajiem 636 respondentiem 460 respondenti bija vecuma grupā no 31 līdz 64 gadiem, 162 respondenti vecumā no 16-30 gadiem, 9 respondenti vecumā virs 65 gadiem un 5 respondenti vecumā līdz 15 gadiem.

1.2. Respondentu makšķerēšanas "stāžs"

Makšķerēšanas "stāžs"	Respondentu skaits, civl.
0-5	90
5-20	248
20+	298
KOPĀ	636

No aptaujātajiem 636 respondentiem 298 respondentu makšķerēšanas stāžs sasniedz vairāk nekā 20 gadu, 90 respondenti ar makšķerēšanu nodarbojas ne vairāk kā 5 gadus, bet 248 makšķerēšanas pieredze ir robežās no 5 līdz 20 gadiem.

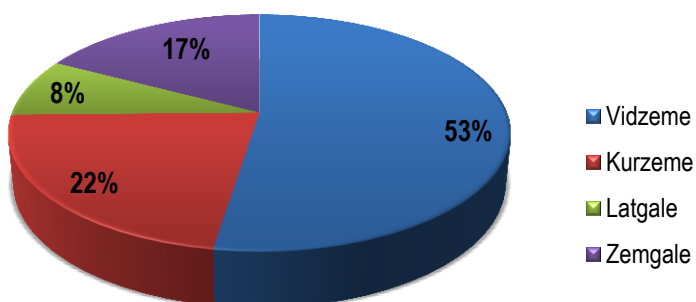
Tādējādi secināms, ka makšķerēšanas aptaujā aktīvi piedalījušies makšķernieki, kas labi pārzina makšķerēšanas jomas darbību, jo ar šo hobiju jau aizraujas vairāk nekā 5 gadus.

1.3. Respondentu dzīvesvieta

Kultūrvēsturiskais novads	Respondentu skaits
Vidzeme	334
Kurzeme	141
Latgale	51
Zemgale	110

Apkopoto aptaujas anketu dati liecina, ka 53% jeb 334 respondentu pārstāv Vidzemi, 22% jeb 141 respondents - Kurzemi, 8% jeb 51 respondents - Latgali, bet 17% jeb 110 respondenti - Zemgali.

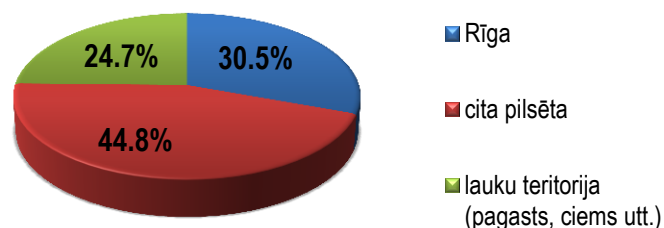
RESPONDENTU PROCENTUĀLAIS SADALĪJUMS PA KULTŪRVĒSTURISKIEM NOVADIEM

Dzīvesvieta	Respondentu skaits
Rīga	194
cita pilsēta	285
lauku teritorija (pagasts, ciems utt.)	157

Makšķernieku aptaujā savu viedokli pauduši 194 rīdnieki, 285 respondenti no citām Latvijas pilsētām un 157 respondenti, kas dzīvo lauku teritorijās ārpus pilsētām.

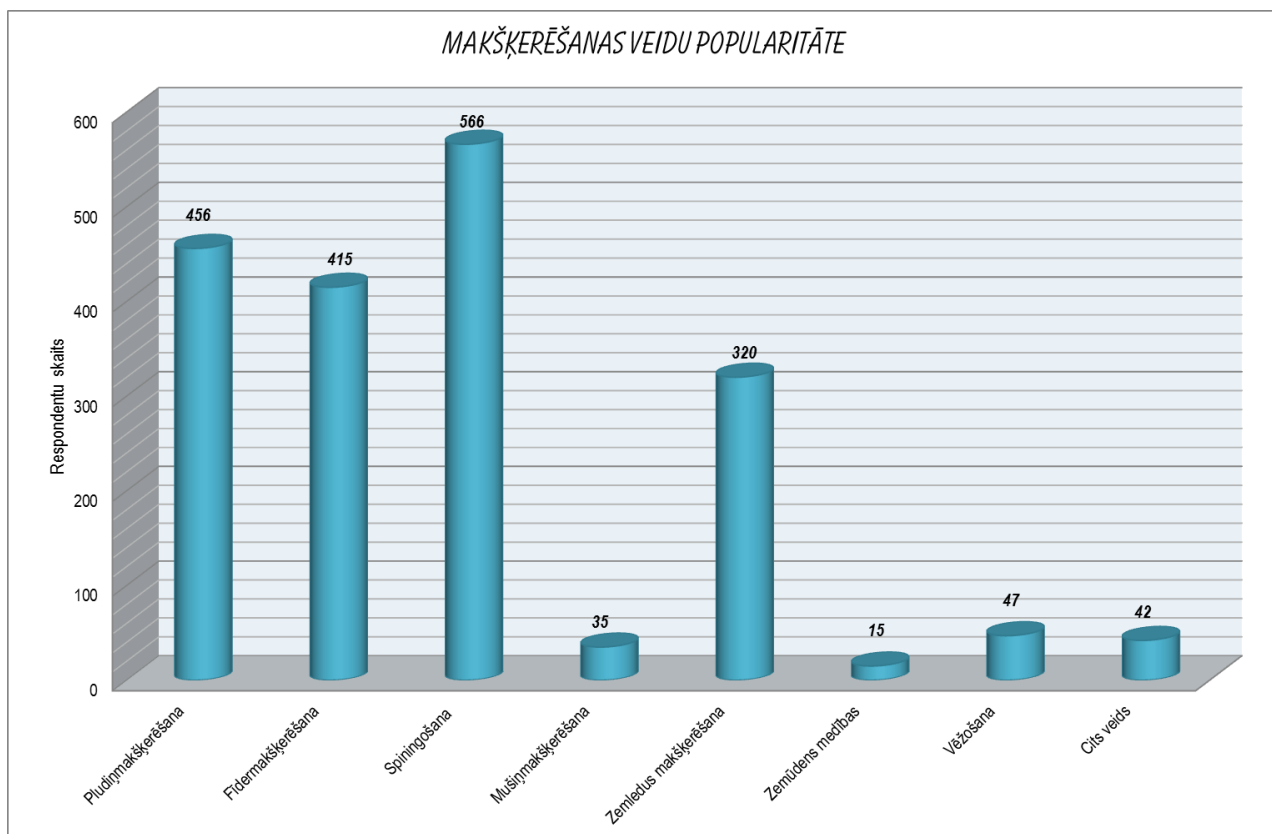
RESPONDENTU DZĪVESVIETA

2. Makšķerēšanas veidu popularitāte

Latvijā ir populāri dažādi makšķerēšanas veidi, t.sk. tradicionālā makšķerēšana ar pludiņu, spinningošana, mušīņmakšķerēšana, kā arī zemledus makšķerēšana u.c. Makšķerēt var gan upēs un ezeros, gan zivju dīķos un jūrā, turklāt visos gadalaikos!¹

Makšķernieku aptaujas ietvaros respondentiem vaicājām, cik daudz laika iepriekšējā gadā makšķernieki veltījuši kādam noteiktam makšķerēšanas veidam.

Aptaujātie makšķernieki visvairāk iecienījuši spinningošanu un pludīņmakšķerēšanu. Trešā populārākā makšķerēšanas metode respondentu vidū ir fidermakšķerēšana, un tai seko zemledus makšķerēšana. Savukārt vismazāk respondentu nodarbojas ar mušīņmakšķerēšanu. Šeit gan jāpiemin fakts, ka makšķernieku aptaujas anketās respondenti norādījuši, ka vēlas gūt papildu zināšanas par mušīņmakšķerēšanu, tas liecina, ka no relatīvi maz pazīstama makšķerēšanas paņēmiena līdz ar inventāra plašāku pieejamību tā kļūst arvien populārāka arī pie mums.

Vismazāk respondentu nodarbojas ar zemūdens medībām - vien 15 respondenti. Latvijā ir salīdzinoši maz vietu, kur atļautas zemūdens medības. Turklāt šis hobijs ir gana dārgs un prasa zināmas iemaņas, lai neapdraudētu ne sevi, ne apkārtni.

2.1. Spiningošana

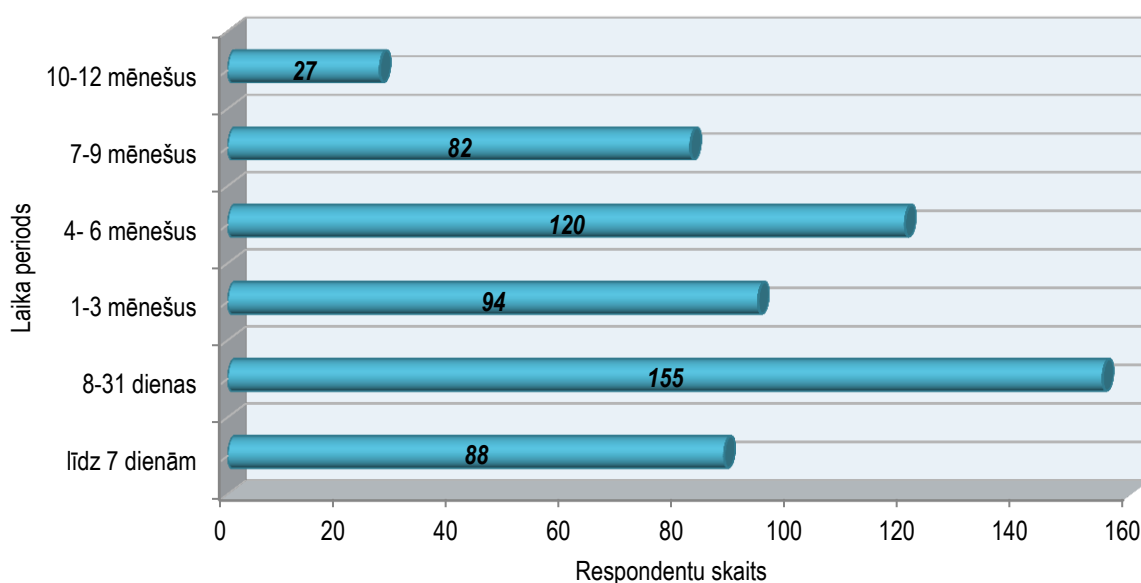
Spiningošana uzskatāma par vienu no aktīvākajiem makšķerēšanas veidiem, ar spinningošanu saprot makšķerēšanu, kurā zivs tiek pievilināta velkot ēsmu, ietinot auklu. Spiningošanas ideja un mērķis ir imitēt kustīgu "barību" plēsīgajām zivīm, spēlēt uz to refleksiem. Spiningošanas popularitātes iemesls ir tas, ka tai

¹ <http://www.latvia.travel/lv/raksts/makskeresana>

nav īpaši jāgatavojas. Kaut vai dienas vidū, ja ir pāris stundas brīva laika, var paņemt spiningu, dažus vizuļus un iet paspiningot.²

Aptaujas rezultāti rāda, ka viennozīmīgi populārākais makšķerēšanas veids ir spiningošana, ar to aizraujas pat 89% jeb 566 respondenti. Pētot anketās sniegtos makšķerēšanu spiningošanas paradumus, jāsecina, ka visbiežāk makšķerēšana spiningošanai atvēl 8 līdz 31 dienu gadā – 155 respondenti. Šādu laika periodu 2017.gadā spiningošanai veltījuši 62 respondenti ar makšķerēšanas stāžu no 5-20 gadiem, kā arī 65 makšķerēšana ar vairāk kā 20 gadu makšķerēšanas pieredzi. Šis laika periods ir arī populārākais makšķerēšanu – iesācēju vecuma grupā, kur ar spiningošanu 8-31 dienu gadā nodarbojas 35.44% jeb 28 respondentiem, kuri spiningo un ir ar makšķerēšanu pieredzi līdz 5 gadiem.

MAKŠĶERNIEKU SPININGOŠANAS PARADUMI

Kā otru populārāko spiningošanai atvēlēto laika periodu respondenti norādījuši 4 līdz 6 mēnešus, tik daudz 2017. gadā spiningojuši 120 respondenti, no tiem 51 respondents ar makšķerēšanas stāžu no 5 līdz 20 gadiem un 55 respondenti ar ilgādu makšķerēšanu pieredzi.

2.2. Pludīņmakšķerēšana

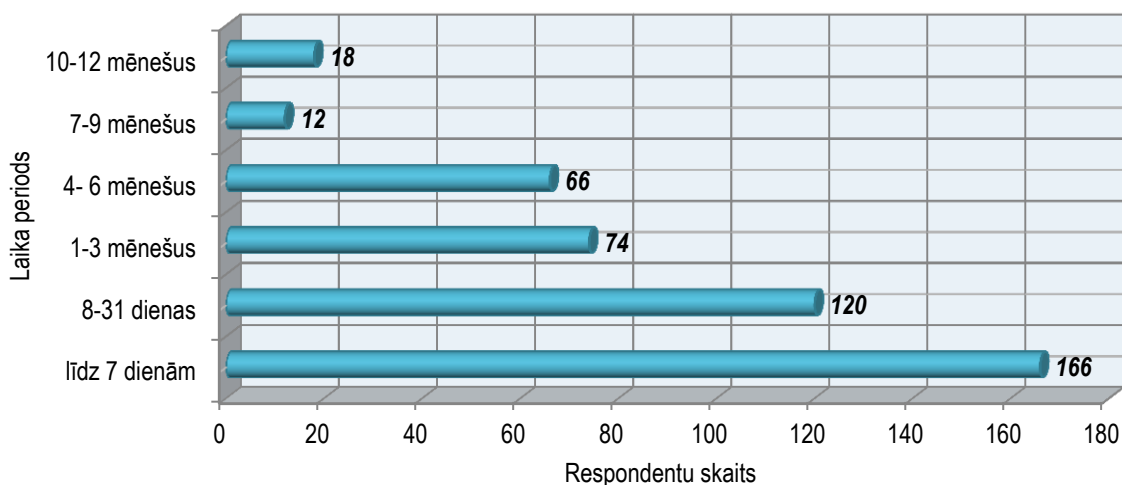
Visbiežāk pludīņmakšķerēšana ir pirmais makšķerēšanas veids, ko topošais makšķerētājs iepazīst. Daudziem makšķerēšanu par pirmo makšķeri kalpojais vienkārši koka kāts, kam piesiets gabals auklas, kāds vienkāršs pludīņš, dažādi sviniņi un āķis vai arī bambusa makšķerēšanas kāts. Tieši ar tādām makšķerēm daudzi ir izvilkuši savas pirmās zivis, bet, iepazīstot makšķerēšanu prieku, daudzi to vēlāk atmet un makšķerē ar citām metodēm.³

Respondentu vidū pludīņmakšķerēšana ieņem godpilno otro vietu popularitātes ziņā, ar to nodarbojas 71.7% jeb 456 respondenti. 26.1% no aptaujātajiem respondentiem jeb 166 respondenti ar pludīņmakšķerēšanu aizraujas ne vairāk kā 7 dienas gadā.

² <https://www.copeslapa.lv/teor/makveid/spining.htm>

³ <http://parcopi.lv/publ/1-1-0-8>

MAKŠĶERNIEKU PLUDIŅMAKŠĶERĒŠANAS PARADUMI

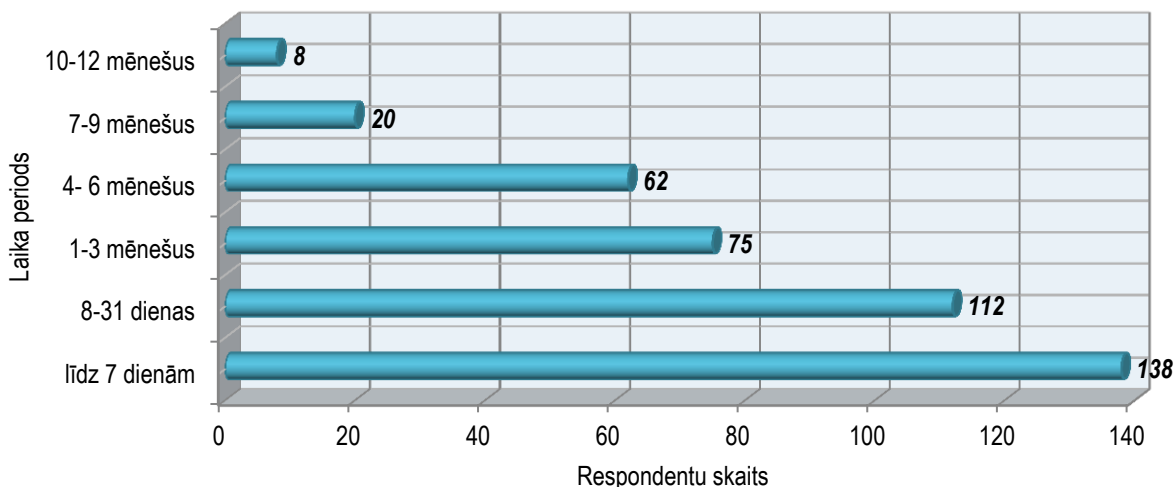

Savukārt 120 respondenti pludiņmakšķerēšanai atvēl no 8 līdz 31 dienai gadā. Vien 2.8% jeb 18 makšķernieki ar pludiņmakšķerēšanu nodarbojas gandrīz visa gada garumā. Šeit gan jāpiezīmē, ka izteikti ar pludiņmakšķerēšanu aizraujas makšķernieki ar vismaz 5 gadu makšķerēšanas pieredzi. Iespējams, to varētu pamatot ar to, ka makšķernieks paguvis izmēģināt vairākus makšķerēšanas veidus un sapratis, kura no makšķerēšanas metodēm viņa iecienītākās makšķerēšanas vietā strādā vislabāk, un izkopj makšķerēšanas mākslu padziļināti.

2.3. Makšķerēšana ar grutsmakšķeri jeb fidermakšķerēšana

Šai makšķerēšanas metodei raksturīgi, ka ēsmas dziļumu kontrolē par atskaites punktu izmantojot gultni, nevis ūdens virsmu. Tā ir trešā populārākā makšķerēšanas metode respondentu vidū, tā saistoša 65.2% makšķernieku jeb 415 respondentiem.

MAKŠĶERNIEKU FĪDERMAKŠĶERĒŠANAS PARADUMI

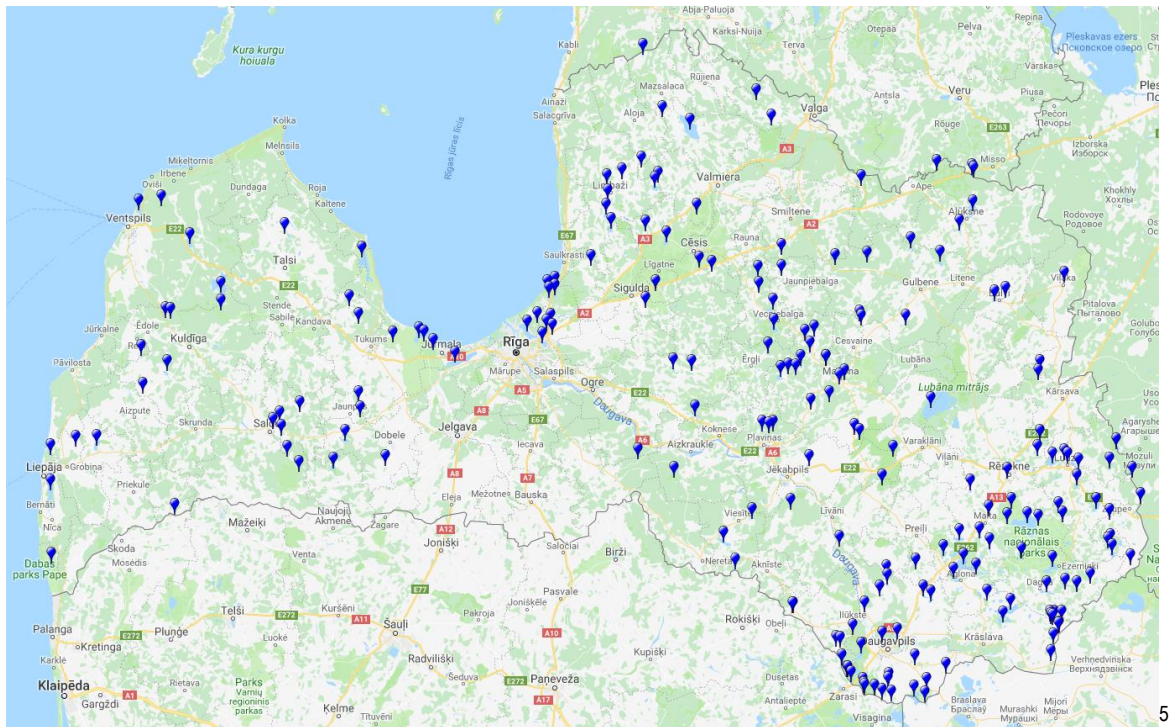

Līdzīgi kā pludināksķerēšanai arī fīdermakšķerēšanai makšķernieki atvēl visai īsu laiku. Līdz 7 dienām gadā šādi makšķerē 21.7% no respondentiem jeb 138 respondenti, bet 17.6% jeb 112 respondenti ar to aizraujas no 8 līdz 31 dienai gadā.

3. Makšķerēšanas vietas

Latvijā ir publiskie ūdeņi, privātie ezeri ar valsts zvejas tiesībām un privātie ūdeņi. Visos šajos ūdeņos, lai makšķerētu, ir jāiegādājas Makšķerēšanas karte, izņemot tām personām, kurām saskaņā ar makšķerēšanas noteikumiem tās nav jāiegādājas. Ir arī upes un ezeri, kur makšķerēt drīkst tikai ar īpašu licenci jo šajos ūdeņos ir ieviesta licencētā makšķerēšana. Makšķernieku aptaujas ietvaros vēlējāmie uzzināt, cik pieprasīta ir katra no makšķerēšanas vietām.

Makšķerēt publiskās upēs, ezeros un jūras piekrastē drīkst jebkurš Latvijas vai ārvalstu iedzīvotājs, lai to darītu, viņam jāiegādājas makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību karte.⁴

Avots: www.neogeo.lv Publisko ūdeņu karte

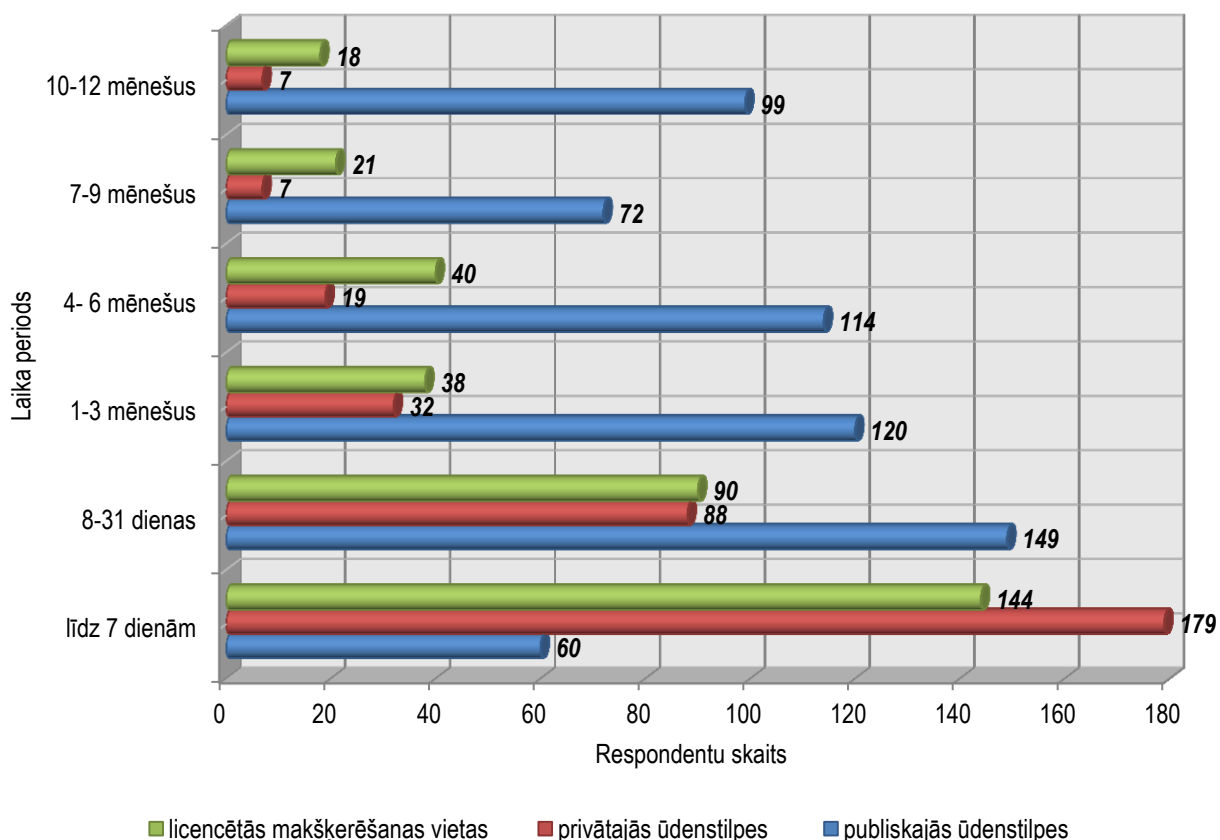
⁴ <http://neogeo.lv/?p=10456>

⁵ Publisko ūdeņu karte <http://neogeo.lv/ekartes/publiskie-udeni.html>

3.1. Ūdenstilpju izmantošanas intensitāte

Apkopotie aptaujas dati liecina, ka publiskos ūdeņus lomu gūšanai izmanto 96.5% aptaujāto makšķernieku jeb 614 respondenti.

MAKŠĶERĒŠANAS VIETU IZMANTOŠANAS INTENSITĀTE

Kā redzams attēlā, publiskie ūdeņi ir makšķernieku pieprasīti gandrīz visa gada garumā, 405 respondenti 2017.gadā pie publiskajiem ūdeņiem kopumā pavadījuši vairāk kā vienu mēnesi. Licencētās makšķerēšanas vietas ir pieprasītas īslaicīgāku periodu. Vairums respondentu norādījuši, ka licencētās makšķerēšanas vietās pavadījuši laika periodu līdz vienam mēnesim, līdz 7 dienām šādās vietās makšķerējuši 144 jeb 22.64 % respondentu, bet laika posmu no 8 līdz 31 dienai makšķerēšanai veltījuši 90 respondenti.

Licencētā makšķerēšana iekšējos ūdeņos tiek organizēta ar mērķi limitēt vērtīgu zivju un vēžu sugu ieguvu, regulējot makšķernieku, vēžotāju vai zemūdens mednieku skaitu, lai samazinātu ietekmi uz zivju krājumiem un vidi. Licencētās makšķerēšanas vietas veidotas arī balstoties uz zinātnisku pamatojumu, lai atļautu noteiktas zivju vai vēžu sugas limitētu ieguvu noteiktā laikā un vietā, kurā saskaņā ar makšķerēšanu, vēžošanu un zemūdens medības regulējošiem normatīvajiem aktiem makšķerēšana, vēžošana vai zemūdens medības ir ierobežotas vai aizliegtas, vienlaikus nodrošinot ilgtspējīgu zivju resursu izmantošanu un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu. Lai makšķerētu šādā vietā, makšķerniekam papildus makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību kartei jāiegādājas licence un jāievēro attiecīgās licencētās makšķerēšanas vietas nolikums. Turklāt līdzekļi, kas iegūti no licencētās makšķerēšanas, atgriežas atpakaļ ūdeņos, jo tiek izmantoti zivju pavairošanai, zivju aizsardzībai un makšķerēšanas vietu sakopšanai.

Informācija par licencētām makšķerēšanas vietām Latvijā, atrodama Zemkopības ministrijas mājas lapā <https://www.zm.gov.lv/zivsaimnieciba/statiskas-lapas/makskeresana/licenceta-makskeresana?nid=740>.

3.2. Iecienītākās makšķerēšanas vietas

Kā zināms, labākās lomu vietas līdzīgi kā arī sēņošanas vietas, neviens neizpauž. Tomēr riskējām un makšķernieku aptaujas ietvaros respondentiem lūdzām norādīt trīs iecienītākās makšķerēšanas vietas. Rezultātā kā makšķerēšanas vietas pieminētas 204 ūdenstilpes Latvijā. Visvairāk makšķernieku kā savas iecienītākās makšķerēšanas vietas norādījuši lielākās Latvijas upes.

Makšķernieki savās atbildēs pieminējuši 62 dažādas Latvijas upes. Vispieprasītākā un iecienītākā makšķerēšanas vieta Latvijā ir Daugava. Šo upi kā labāko lomu gūšanas vietu norādījuši 25.31 % jeb 161 respondents, no tiem 104 respondenti no Vidzemes, 33 no Zemgales, 15 no Latgales un 9 no Kurzemes. Makšķernieki īpaši iecienījuši Daugavas posmus pie Ķekavas, Daugavas lokus, Rīgas HES ūdenskrātuvi u.c. vietas. Otrā populārākā makšķerēšanas vieta ir Lielupe, šeit makšķerēt dodas 18.71 % no aptaujas respondentu kopskaita jeb 119 respondenti, no tiem 49 zemgalieši, 56 vidzemnieki, 3 latgalieši un 11 kurzemnieki. Respondenti kā iecienītākās makšķernieku lomu vietas minējuši Lielupi Jelgavas novadā un Jūrmalā. Gauja ierindojas trešajā vietā popularitātes ziņā, šeit makšķerē 71 respondents, no tiem 67 vidzemnieki, pa 2 respondentiem no Zemgales un Kurzemes. Ceturtā populārākā no upēm ir Venta, kur makšķerē 59 respondenti, t.sk. 41 respondents no Kurzemes, 8 no Vidzemes un 10 no Zemgales.

MAKŠĶERNIEKU IECIENĪTĀKĀS UPES

1. Daugava
2. Lielupe
3. Gauja
4. Venta
5. Bullupe
6. Salaca
7. Bārtas upe
8. Lielā Jugla
9. Ogre
10. Aiviekste

MAKŠĶERNIEKU IECIENĪTĀKIE EZERI, DĪKI U.C. ŪDENSTILPES

1. Burtnieku ezers
2. Ķīšezers
3. Babītes ezers
4. Alūksnes ezers
5. Liepājas ezers
6. Engures ezers
7. Kaņieris
8. Lubāns
9. Usmas ezers
10. Baltezers

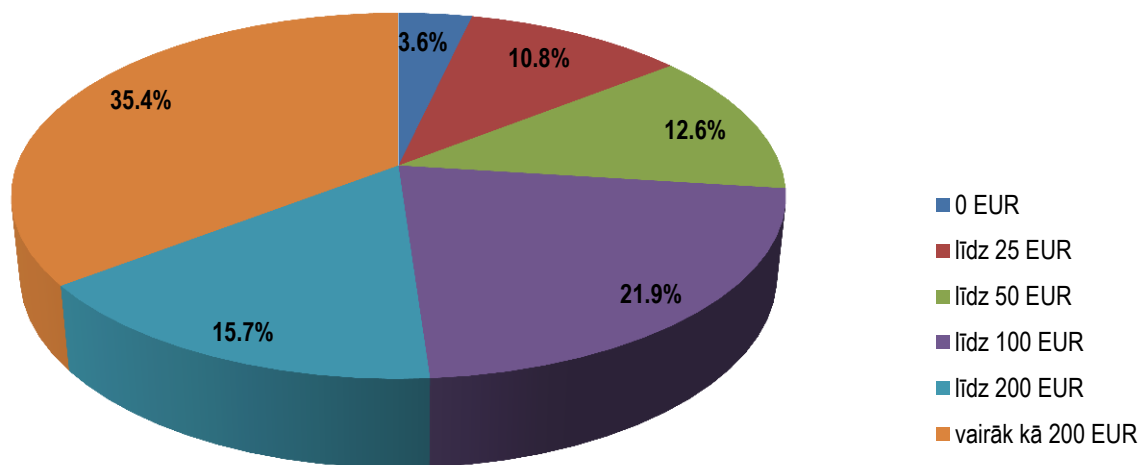
Liela daļa respondentu izvēlas makšķerēt ezeros, dīķos u.c. ūdenskrātuvēs, aptaujas ietvaros norādītas 141 makšķerēšanas vietas tāda veida ūdenstilpēs. Makšķernieki visvairāk iecienījuši Burtnieku ezeru, to kā makšķerēšanas vietu norādījuši 55 respondenti, tam seko Ķīšezers, kuru lomu gūšanai izvēlas 45 respondenti un Babītes ezers, kuru pieminējuši 40 respondenti.

Ar makšķerēšanu Baltijas jūrā aizraujas 49 respondenti, kā populārāko makšķerēšanas vietu makšķernieki minējuši Kurzemes piekrastes posmu no Liepājas līdz Ventspilij.

4. Makšķernieku izdevumu struktūra

LLKC veiktās makšķernieku aptaujas ietvaros interesējās par makšķernieku tēriņiem makšķerēšanas vajadzībām. Respondentiem vaicājām, cik naudas makšķernieki pērn atvēlējuši makšķerēšanas piederumu iegādei, laivu īrei, nakšņošanai, literatūrai, licencēm un citiem izdevumiem. Vismazāk līdzekļu makšķerēšanas vajadzībām respondenti tērējuši ar makšķerēšanu saistītas literatūras iegādei, šim mērķim pērn savu naudu tērējuši vien 27.7% respondentu. Dodoties makšķerēt, nepieciešamība pēc naktsmītņu pakalpojumiem un ar to izmantošanu saistītiem izdevumiem bijusi 32.7% respondentu. 41% aptaujas respondentu pērn makšķerēšanas vajadzībām izmantojuši laivu īres pakalpojumus. Aptaujas dati liecina, ka 76.7% respondentu pērn makšķerēšanas vajadzībām tērējuši līdzekļus licenču iegādei.

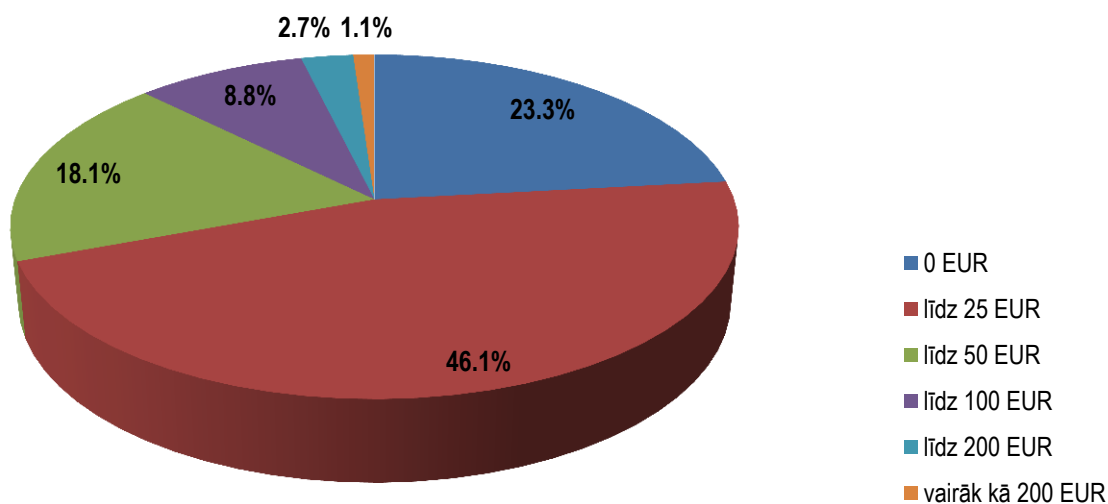
MAKŠĶERNIEKU TĒRIŅI MAKŠĶERĒŠANAS PIEDERUMIEM 2017.GADĀ

Pati populārākā izdevumu grupa, protams, ir makšķerēšanas piederumi. 96.4% respondentu atzīst, ka 2017.gadā tērējuši naudu makšķerēšanas piederumu iegādei. 35.4% respondentu savās atbildēs norādījuši, ka makšķerēšanas vajadzībām pērn makšķerēšanas piederumiem iztērējuši vairāk kā 200 eiro. Šeit gan jāatzīmē, ka tā nūdien nav makšķernieku izdevumu galējā robeža, daži respondenti 2017.gadā makšķerēšanas piederumiem tērējuši pat vairākus tūkstošus eiro, iegādājoties laivas vai kādu labu makšķerkātu. Respondentu sniegtās atbildes liecina, ka makšķernieki gada laikā makšķerēšanas piederumu iegādei gatavi tērēt no 100 līdz 200 eiro.

Aptaujas rezultāti liecina, ka makšķerēšanas piederumiem naudu tērē 98.58% respondentu, 6.92% šim mērķim gadā atvēl līdz 25 eiro, 5.66% tērē līdz 50 eiro, 8.33% izdod līdz 100 eiro gadā, bet 3.3% līdz 200 eiro, 7.23% izdod vairāk nekā 200 eiro gadā.

MAKŠĶERNIEKU TĒRIŅI LICENCĒM 2017.GADĀ

Otra populārākā respondentu izdevumu grupa makšķerēšanas vajadzībām ir licences, tai skaitā, makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību kartes un licencēto makšķerēšanas vietu licences. Šim mērķim kopumā naudu tērē 76.7%. 46.1% aptaujas respondentu licencēm tērē līdz 25 eiro gadā, bet 18.1% šim mērķim atvēl līdz pat 50 eiro gadā.

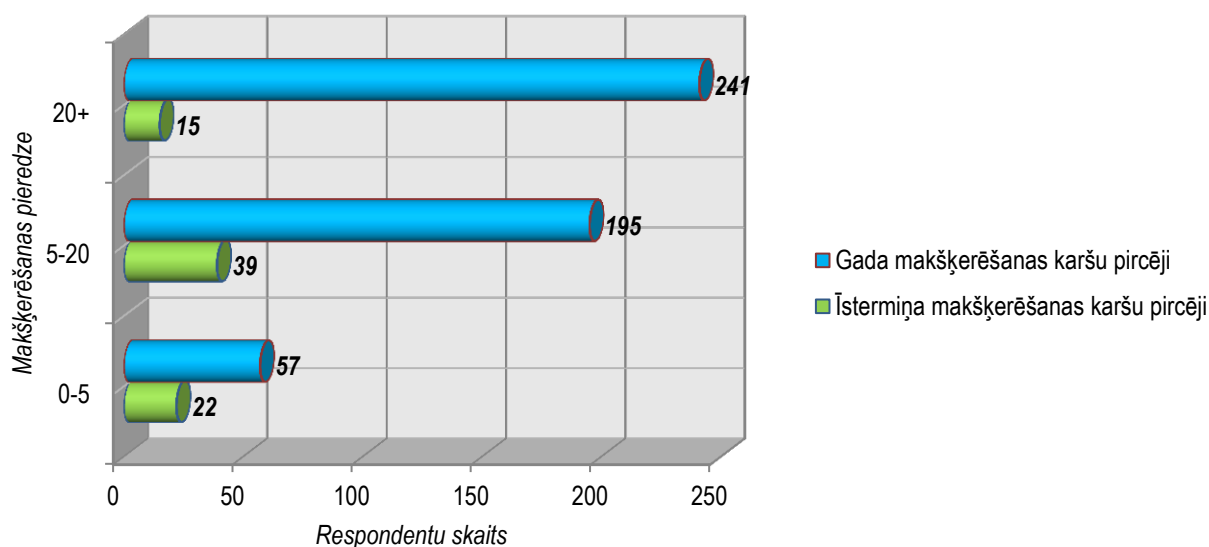
5. Makšķerēšanas karšu iegādes paradumi

Lai makšķerētu Latvijā, nepieciešams iegādāties Makšķerēšanas karti. Šobrīd tirdzniecībā pieejamas divu veidu Makšķerēšanas kartes: gada karte, kura derīga makšķerēšanai visa kalendārā gada garumā, un Makšķerēšanas īstermiņa karte (trim mēnešiem).

Apkopojot makšķernieku aptaujas rezultātus, secināms, ka 91.35% aptaujas dalībnieku jeb 581 respondents makšķerēšanas vajadzībām iegādājas Makšķerēšanas karti, no tiem 493 respondenti iegādājas gada karti, bet 88 – īstermiņa karti trim mēnešiem.

Gada kartes visbiežāk iegādājas makšķernieki, kuri pie ūdeņiem pavada vairāk nekā trīs mēnešu gadā vai arī īsu laiku, bet ar lieliem pārtraukumiem, piemēram, ķer pavasarī līdakas, bet rudenī dažās dienas dodas bušu "medībās" uz jūru. Gada makšķerēšanas kartes ir arī ļoti populāra dāvana makšķerniekiem, jo īpaši uz Ziemassvētkiem.

MAKŠĶERĒŠANAS KARTES IZVĒLE ATKARĪBĀ NO MAKŠĶERNIEKA STĀŽA

Makšķerēšanas vajadzībām gada karti iegādājas 57 respondenti ar makšķerēšanas pieredzi līdz 5 gadiem, 195 respondenti, kuri ar makšķerēšanu aizraujas jau 5 līdz 20 gadus, un 241 makšķernieks ar makšķerēšanas stāžu virs 20 gadiem.

26.5 % no respondentiem, kuri iegādājas trīs mēnešu kartes jeb 22 respondenti ir ar makšķerēšanas stāžu līdz 5 gadiem, 39 respondenti jeb 46.99 % ir ar makšķerēšanas pieredzi no 5 līdz 20 gadiem, bet 27 respondenti, kuri ar makšķerēšanu aizraujas jau vairāk kā 20 gadus.

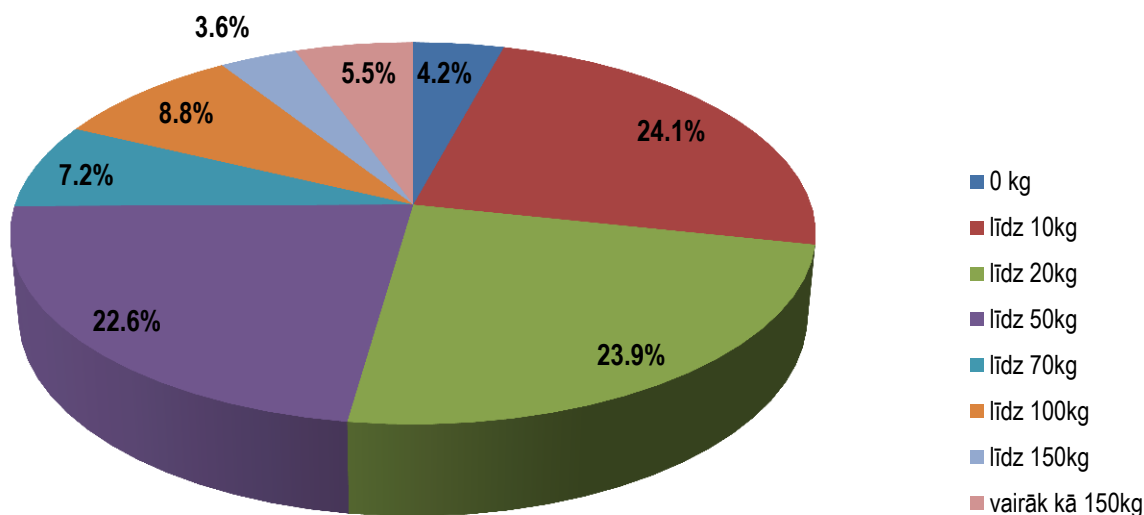
6. Makšķernieku lomi

Makšķernieku aptaujā tika iekļauti arī jautājumi, kas saistīti ar zivju resursu papildināšanu un makšķernieku gūtajiem lomiem.

82 aptaujas respondenti atbildēs norādījuši, ka pēdējo 5 gadu laikā noķēruši zuti, 12 respondentiem izdevies zuti noķert Lielupes upes baseinā, 15 respondentiem – Daugavas upes baseinā, vēl 6 respondentiem to izdevies noķert kādā Kurzemes ezerā. Respondentu atbildes liecina, ka zuši noķerti vasaras periodā, pamatā ķerot ar gruntsmakšķeri. Savukārt 16 respondenti lomā ieguvuši zinātnieku iezīmētas zivis ar piekarzīmīti vai nogrieztu taukspuru.

Aptaujājot makšķerniekus par gūtajiem lomiem 2017.gadā, lūdzām norādīt, cik daudz lomā paturētas straucha foreles, vimbas, zandarti, sīgas, laši, sami, taimiņi un alatas. Saņemtās respondentu atbildes liecina, ka visgrūtāk makšķerniekiem ir noķert sīgas, tas izdevies tikai 4.6% respondentu. Lomā iegūt un paturēt lasi izdevies vien 6.6% respondentu. No iepriekš uzskaitītajām zivju sugām visvairāk noķerti un paturēti ir zandarti, tas izdevies 44.7%. Veiksmīgākie makšķernieki atbildēs norādījuši, ka gada laikā lomā paturējuši līdz pieciem zandartiem (166 respondenti). Otra populārākā noķertā zivs ir vimba, to lomā paturējuši 39.9% makšķernieku.

VIENA MAKŠĶERNIEKA KOPEĀJIS LOMS PAR 2017.GADU PATURĒTO ZIVJU KOPEĀJIS SVARS

Atbildot uz jautājumu par aptuveno kopējo lomu 2017.gadā jeb paturēto zivju kopējo svaru, 4.2% jeb 27 respondenti norādījuši, ka makšķerējuši bez mērķa zivi paturēt, proti, nav paturējuši zivis. Savukārt 24.1% paturējuši līdz 10 kg zivju, 23.9% līdz 20 kg un 22.6% līdz 50 kg zivju.

7. Sabiedrības izglītošanas pasākumi

Kopumā 413 respondenti izrādījuši interesi par izglītojoši informatīvu pasākumu apmeklēšanu savā novadā vai tuvākā apkārtnē. Respondentiem interesē dažādu makšķerēšanas veidu iemaņu apgūšana – fīdermakšķerēšana, mušīņmakšķerēšana, spiningošana gan teorētisku apmācību ziņā, gan meistarklasēs pie nozares ekspertiem. Protams, daudziem makšķerniekiem ir vēlme uzzināt no ekspertiem makšķerēšanas noslēpumus, kas ir veiksmīgas copes pamatā.

Daļu respondentu ieinteresējusi makšķerēšanas filozofija “ķer un atlaid”, makšķernieki vēlas iegūt zināšanas par šo makšķerēšanas stilu un iemācīties, kā saudzīgi un pareizi atlaist zivi.

Aptaujas respondenti atzinuši, ka makšķerēšana ir lielisks veids, kā vecākiem kvalitatīvi kopā pavadīt laiku ar bērniem, tāpēc pozitīvi tiek vērtēti arī makšķerēšanas pasākumi bērniem un ģimenēm, līdzīgi kā LLKC šogad organizētais pasākums “Makšķerēšanas Festivāls Bērniem” Jelgavā.

Respondenti atbildēs arī norādījuši, ka būtiski izglītot sabiedrību par cilvēka ietekmi uz vidi, jo īpaši saistībā ar cilvēka uzvedību pie ūdens, lai cīnītos ar mēslošanu atpūtas un makšķerēšanas vietās.

8. Ieteikumi makšķerēšanas jomas sakārtošanai

Aptaujas ietvaros respondenti pauduši gan savu redzējumu par notiekošo makšķerēšanas jomā, gan norādījuši uz problēmām, gan snieguši priekšlikumus makšķerēšanas lietu sakārtošanai. Turpmāk apkopoti respondentu priekšlikumi, kas sagrupēti pēc jomas vai problēmas, uz kuru tie attiecas.

8.1. Kontrole publiskos ūdeņos

Aptaujas rezultāti rāda, ka makšķerniekus ļoti satrauc nepietiekamā kontrole iekšējos ūdeņos un maluzvejnieku visatļautība.

Lasot un analizējot aptaujas respondentu priekšlikumus, visvairāk makšķerniekus satrauc ar makšķerēšanas jomu saistīto kontrolējošo institūciju nepietiekošā darbība, par to savos priekšlikumos norādījuši 26,3% jeb 167 aptaujas respondenti. Makšķernieki vēlētos aktīvāku kontroli uz ūdeņiem, lai kontrolējošiem dienestiem būtu pietiekams atalgojums un tehniskais nodrošinājums, lai aktīvāk cīnītos ar pārkāpējiem iekšējos ūdeņos.

Makšķernieki vēlas rast risinājumu, kā sabiedrība var iesaistīties ūdeņu kontrolēšanas procesos, veidojot brīvprātīgo biedrības vai sadarbojoties ar makšķernieku un mednieku biedrībām, vai citām nevalstiskām organizācijām. To uzdevums būtu veikt preventīvas darbības, lai mazinātu makšķerēšanas noteikumu pārkāpumus un vides problēmas pie ūdeņiem. Esošās kontroles sistēmas uzlabošanas iespēju makšķernieki saskata arī licencēto makšķerēšanas vietu skaita palielinājumā, kas ļautu palielināt kontrolējošo personu skaitu un liktu mazināties klajo likumdošanas pārkāpēju skaitam.

Protams, kā aktuāla problēma parādās arī maluzvejniecība, respondenti ir satraukti par maluzvejnieku nekaunību, kuri izmanto kontrolējošo dienestu nepietiekamo kapacitāti un nespēju būt visur. Tāpat sabiedrībai trūkst informācijas par to, kā pareizi rīkoties gadījumos, kad cilvēks kļūst par liecinieku makšķerēšanas noteikumu pārkāpumam. Aptaujas ietvaros arī saņemts priekšlikums, ka labs risinājums būtu iespēja ērti ziņot par makšķerēšanas noteikumu pārkāpumiem caur aplikāciju, augšupielādējot video vai bildes.

Mūsdienu makšķerniekus satrauc ne tikai makšķerēšana, bet arī citas, jomas, kuras makšķerēšana ietekmē, tai skaitā cilvēku radītie atkritumi pie ūdeņiem. Aptaujas respondenti vēlētos risināt šo problēmu, aktīvāk iesaistot kontrolējošos dienestus, kā arī izglītojot sabiedrību par saudzīgu attieksmi pret ūdeņiem.

8.2. Priekšlikumi par zivju resursiem

Makšķernieku aptaujas ietvaros priekšlikumu sadaļā saņemti vairāk nekā 65 respondentu ieteikumi saistībā ar zivju resursiem, kas attiecas gan uz zivju resursu pavairošanu, gan paturamo zivju lielumu un skaitu.

Ir liela daļa respondentu, kuri vēlētos, lai makšķernieki ķertu tik, cik var apēst, nevis ķertu zivis ķeršanas pēc. Tāpēc arī izskan ierosinājumi saistībā ar lomā paturamā zivju skaita samazināšanu. Otra respondentu grupa, kas papildina iepriekš minētos makšķerniekus, ir "ķer un atlaid" makšķerēšanas filozofijas piekritēji, kuri vēlētos, lai vairumā tiktu saudzētas lielās zivis Latvijas ūdeņos, jo makšķernieku vidū īpaši pieprasītas ir plēsīgās zivis, līdakas, zandarti un asari. Apkopojot šīs respondentu grupas priekšlikumus, secināms, ka tiek rosināts samazināt lomā paturamo zivju skaitu līdz maksimāli 3 zivīm un nedrīkstētu paturēt līdakas virs 70cm, zandartus virs 65cm un asarus virs 40 cm. Kā argumentu šiem ierosinājumiem makšķernieki min faktu, ka, izķerot lielās zivis, arī mazo zivju drīz vairs nebūs.

Respondenti priekšlikumos arī ieteikuši pārskatīt liegumu periodus, piemēram, spiningošanu no laivas atļaut tikai no 1.jūnija, bet velcēšanu, izmantojot motoru, no 15.jūnija.

Kāds respondents iesaka, ka vajadzētu apzināt katrā Latvijas novadā, kādu sugu zivis būtu saudzējamas. Izvēlēties ūdenskrātuves, kurās tās saudzēt un tajās krātuvēs pilnībā uz laiku aizliegt jebkura veida makšķerēšanu un pastiprināti veikt monitoringu, lai novērtētu, kas notiek tajā ūdenskrātuvē. Tai pašā laikā atļautajās ūdenskrātuvēs pastiprināti papildināt zivju resursus.

Aptaujas ietvaros arī saņemts šāds priekšlikums no kāda makšķernieka: "Atrast katrai nozīmīgai ūdenstilpnei saimnieku, līdzīgi kā tas tiek organizēts Alūksnes pusē, tagad arī Usmā, tikai komplektā ar rūpniecisko zveju. Mazajās upēs, tai skaitā lašveidīgo zivju nārsta upēs, jāsamazina esošā bebru populācija un jāizķer invazīvā suga - ūdeles. Šodien tieši ūdeles zivju resursiem nodara visievērojamāko kaitējumu. Tāds pats stāsts ir par jūras kraukļiem - kormorāniem. Prasās izmaiņas likumdošanā. Paši neapzināmies, ka uz pārējās pasaules fona, mums dievs ir piešķīris ļoti izcilus ūdens un zivju resursus, kuru vērtība nākotnē tikai augs."

8.3. Zveja iekšējos ūdeņos

Makšķernieku un zvejnieku mierīga līdzāspastāvēšana laikam nav iedomājama, kamēr vien kāda no pusēm ķers zivis un pretendēs uz vienu un to pašu zivju resursu. Par to liecina arī LLKC apkopotie aptaujas priekšlikumi, kur saistībā ar zveju iekšējos ūdeņos saņemti 20.6% jeb 131 respondentu priekšlikumi. Tajos parādās gan aicinājums ierobežot un aktīvāk uzraudzīt zveju iekšējos ūdeņos, gan arī pilnībā aizliegt tajos zveju ar tīkliem. Makšķernieki nav apmierināti ar lielo tīklu daudzumu ūdeņos un to, ka nav iespējams saprast, vai tīkls ir nelegāls vai atļauts. Daži respondenti arī minējuši, ka līdz ar tīklu aizliegumu ūdeņos, būtu vieglāk cīnīties ar maluzvejniecību, jo tas ļautu saprast, ka visi šie zvejas rīki ir nelegāli.

Tomēr ir arī respondenti, kuri norāda, ka makšķerniekiem un sabiedrībai jārada izpratne par to, ka zveja nekādi nenodara lielāku ļaunumu kā makšķernieks. Turklāt Latvijas iedzīvotāji vēlas, lai tirdzniecībā būtu pieejamas vietējās zivis no ezeriem un upēm, bet tas nebūs iespējams, ja Latvijā pavisam izzudīs zveja iekšējos ūdeņos.

8.4. Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību kartes

Saistībā ar Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību kartes, kā arī licencēto makšķerēšanas vietu licenču darbības jomu aptaujas ietvaros saņemti 57 jeb 8.96% respondentu ieteikumi.

No tiem 25 respondentu atbildēs pausts ieteikums dažādot Makšķerēšanas karšu klāstu, ieviešot makšķerēšanas karti vienai vai trim dienām. Kā argumenti tiek minēti fakti, ka nav piedāvājuma ģimenēm, kuras atpūšas pie ūdeņiem, makšķernieku tuviniekiem, kas atpūtā pavada laiku kopā, vai "svētdienu makšķerniekiem", kas šobrīd makšķerē nelegāli.

Respondenti ieteikumos norādījuši, ka vēlētos Latvijā redzēt līdzīgu makšķerēšanas karšu piedāvājums kā kaimiņvalstī Igaunijā, jo īpaši attiecībā uz iespēju iegādāties makšķerēšanas karti vienai dienai, kā arī iespēju, ka makšķerēšanas karšu darbības termiņš nav ierobežots vienā kalendārajā gadā, piemēram, pērkot makšķerēšanas karti gadam tā būtu derīga 365 dienas, nevis līdz attiecīgā gada 31.decembrim. Kā vēlamo vienas dienas makšķerēšanas kartes cenu, makšķernieki norādījuši 1EUR kā tas ir Igaunijā. Makšķernieku priekšlikumos izskan arī viedoklis, ka licencētās makšķerēšanas vietās nevajadzētu makšķerēšanas kartes, jo makšķernieks jau samaksājis par ūdeņu un zivju resursu izmantošanu.

8.5. Sabiedrības informēšana un izglītošana

Aptaujas ietvaros makšķernieki arī norādījuši uz sabiedrības informēšanas nozīmīgumu, tai skaitā, izglītošanu saistībā ar makšķerēšanas un vides jautājumiem, makšķerēšanas kultūru un atbildīgu attieksmi pret zivju resursiem.

Lai gan liekas, ka katram makšķerniekam ir savi noslēpumi un prasmes, kas nodrošina veiksmīgu lomu gūšanu, viņiem vienmēr gribas pašizglītoties un uzzināt ko jaunu, jo īpaši, ja informācija ir balstīta uz cita makšķernieka pozitīvo pieredzi. Arī aptaujas respondenti nav izņēmums, aptaujās izskan viedokļi, ka respondenti vēlētos iegūt gan teorētisku informāciju par dažādām makšķerēšanas disciplīnām, gan apgūt praktiskas iemaņas pie makšķerēšanas ekspertiem. Makšķerniekiem interesanta šķiet gan spinningošana, gan mušīnmakšķerēšana, kā arī fīdermakšķerēšana.

Makšķerniekus satrauc vides problēmas makšķerēšanas vietās, jo gandrīz katrs ir saskaries ar to, ka ierodoties pie upes vai ezera, kāds iepriekš "atstājis aiz sevis pēdas". Tāpēc aptaujas ietvaros makšķernieki arī pauž savu viedokli par to, ka būtu aktīvāk jācīnās ar šo problēmu, izglītojot sabiedrību un organizējot pasākumus, kas saistīti ar vides sakopšanas darbiem ap ūdeņiem.

Respondenti arī izteikuši vēlmi apmeklēt pasākumus, kuros iespējams iegūt informāciju par to, kurš atbildīgais dienests, par ko atbild un kā rīkoties makšķerēšanas pārkāpumu konstatēšanas gadījumā. Respondenti arī iesaka rīkot upju tīrīšanas talkas, lai rosinātu sabiedrību domāt par cilvēka rīcības sekām pie ūdeņiem.

Respondentu ieteikumos arī pieminēta nepieciešamība pēc jauno makšķernieku izglītošanas un jaunās paaudzes iesaistīšanas makšķerēšanā. Kāds respondents rosina, ka varētu jau skolās pasniegt kādu mācības stundu, kur jaunajiem makšķerniekiem paskaidrotu, kā un kāpēc vajag saudzēt zivis.

Apkopotie makšķernieku ieteikumi saistībā ar sabiedrības informēšanu un izglītošanu dos iespēju nākotnē plānot izglītojošus un informatīvus pasākumus mērķtiecīgāk, tā, lai tie būtu vērsti uz problēmām un jautājumiem, kas interesē un uztrauc makšķernieku sabiedrību.

8.6. Priekšlikumi par ūdeņu apsaimniekošanu

Aptaujas dati liecina, ka makšķerniekus satrauc ne tikai lietas, kas tieši saistītas ar makšķerēšanu, bet arī jomas, kuras tā ietekmē, tai skaitā ūdeņu apsaimniekošanu.

Aptaujas respondenti priekšlikumos norādījuši, ka pie ūdenstilpēm trūkst informācijas par to, vai tā ir publiska, vai ezers ar valsts zvejas tiesībām, vai arī privāta ūdenstilpe, vai tajā tiek organizēta licencētā makšķerēšana u.c. informācija. Tāpat aktuāla problēma ir makšķernieku piekļuve pie ūdenstilpēm un makšķerēšanas vietām. Makšķernieki vēlētos labāk organizētu un veidotu infrastruktūru, kas veicinātu makšķernieku interesi apmeklēt noteiktu ūdenstilpi.

Kā parāda LLKC pieredze, ir iespējams dialogs starp ūdeņu krastu zemju īpašniekiem un makšķerniekiem, bet jāsaprot, ka būtiski ir abām pusēm izprast vienu otru. Makšķernieki vēlas vairāk informācijas par to, kam pieder ūdeņiem pieguļošās teritorijas, kur viņi iecienījuši ķert lomas, savukārt privātpašnieki vēlas, lai makšķernieki rēķinātos ar viņiem un novērtētu to, ka tiek dota iespēja piekļūt makšķerēšanas vietām savos īpašumos, un nemēslotu tur, kur veic savas darbības. Kāds respondents saredz risinājumu problēmai starp makšķerniekiem un zemju īpašniekiem pie ūdenstilpēm, ieviešot atbalsta mehānismu zemju īpašniekiem, kas motivētu viņus ļaut makšķerniekiem piekļūt makšķerēšanas vietām, šķērsojot viņu īpašumus.